

Қазақстан Республикасының Тұрмыстағы әйелдердің азаматтығы туралы конвенцияға қосылуы туралы

Қазақстан Республикасының 1999 жылғы 30 желтоқсан N 19-II Заңы.

Қазақстан Республикасы БҰҰ Бас Ассамблеясының 1957 жылғы 29 қаңтардағы 1040 (XI) қарарымен қол қою және бекіту үшін ашық Тұрмыстағы әйелдердің азаматтығы туралы конвенцияға қосылсын.

Қазақстан Республикасының

Президенті

Н. Назарбаев

Тұрмыстағы әйелдердің азаматтығы туралы конвенция

(1957 жылғы 20 ақпан, Нью-Йорк қаласы)

Уағдаласушы мемлекеттер,

Азаматтыққа қатысты құқық пен практикадағы коллизиялар әйелдердің некеге отыруының, некені бұзуының немесе неке одағы болған уақытта күйеуінің азаматтығын өзгертуі салдарынан азаматтығын жоғалтуы немесе алуы туралы қаулының нәтижесі ретінде пайда болатындығын ескере отырып,

Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас Ассамблеясы Адам құқығының жалпыға бірдей декларациясының 15-бабында "Әр адамның азаматтыққа құқығы бар" екендігін және "ешкім өзінің азаматтығынан немесе өзінің азаматтығын өзгерту құқығынан еріксіз айырыла алмайтындығын" көрсеткендігін ескере отырып,

адам құқығы мен жынысына қарамастан баршаға арналған негізгі бостандықтарды жаппай құрметтеуге және сақтауға ықпал ету үшін Біріккен Ұлттар Ұйымымен ынтымақтастыққа ниет білдіре отырып,

осымен мына төмендегілер туралы келіседі:

1-бап

Әрбір Уағдаласушы Мемлекет өзінің кім де болмасын азаматы мен шетелдіктің арасындағы некеге отыру да, оны бұзу да, неке одағы болған кезде күйеуінің азаматтығын өзгертуі де автоматты түрде оның әйелінің азаматтығында көрсетілмейді деп келіседі.

2-бап

Әрбір Уағдаласушы Мемлекет өзінің кім де болмасын азаматының қандай да болмасын басқа мемлекеттің азаматтығын өз еркімен алуы да, өзінің кім де болмасын азаматының өз азаматтығынан бас тартуы да бұл азаматтың әйелінің өз азаматтығын сақтауына кедергі келтірмейтін болады деп келіседі.

3-бап

1. Әрбір Уағдаласушы Мемлекет өзінің қандай да болмасын азаматында тұрмыстағы шетелдік әйел өтініші бойынша қанатының астына алудың арнайы оңайлатылған тәртібімен өзінің күйеуінің азаматтығын ала алады деп келіседі. Мұндай азаматтықты сыйлау мемлекеттік қауіпсіздік мүддесінде немесе жариялы тәртіппен белгіленетін шектеулердің объектісі болуы мүмкін.

2. Әрбір Уағдаласушы Мемлекет осы Конвенция оған сәйкес кім де болмасын өзінің азаматына тұрмысқа шыққан шетелдік әйел құқығы бойынша, өз өтінішімен өзінің күйеуінің азаматтығын ала алатын қандай да болмасын заңдарды немесе сот практикасын қозғаушы ретінде түсіндірілмейді деп келіседі.

4-бап

1. Осы Конвенция Біріккен Ұлттар Ұйымының мүшесі кез келген мемлекеттің атынан, сондай-ақ Біріккен Ұлттар Ұйымының кез келген мамандандырылған мекемесінің мүшесі болып табылатын немесе кейіннен болатын немесе Халықаралық Сот Мәртебесінің қатысушысы болып табылатын немесе кейіннен болатын кез келген мемлекеттің атынан немесе Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас Ассамблеясы шақыру жіберетін кез келген басқа мемлекеттің атынан қол қою және бекіту үшін ашық.

2. Осы Конвенция бекітуге жатады және бекітілген грамоталар Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас хатшысына сақтауға тапсырылады.

5-бап

1. Осы Конвенция оған 4-баптың 1-тармағында айтылған барлық мемлекеттердің қосылуы үшін ашық.

2. Қосылу Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас хатшысына қосылу туралы грамотаны сақтауға тапсыру арқылы жасалады.

6-бап

1. Осы Конвенция алтыншы бекіту грамотасын немесе қосылу туралы грамотаны сақтауға тапсырған күннен бастап тоқсаныншы күні күшіне енеді.

2. Осы Конвенцияны бекіткен немесе алтыншы бекіту грамотасын немесе қосылу туралы грамотаны сақтауға тапсырғанға дейін оған қосылған әрбір мемлекет үшін

Конвенция бұл мемлекеттер өзінің бекіту грамотасын немесе қосылу туралы грамотаны сақтауға тапсырған күннен бастап 90-шы күні күшіне енеді.

7-бап

1. Осы Конвенция халықаралық қатынасы үшін қандай да болмасын Уағдаласушы мемлекеттердің бірі жауапты барлық өзін өзі басқармайтын, қамқорлықтағы, отарлық және басқа да билеушіліктегі аумақтарға кірмейтіндерге қатысты қолданылады; осы баптың 2-тармағының қаулысын сақтау шартымен тиісті Уағдаласушы Мемлекет билеушілікке кірмейтін қандай да бір аумаққа қатысты қол қою, бекіту немесе қосылу кезінде осы Конвенция мұндай қол қоюдың, бекітудің немесе қосылудың нәтижесінде *ipso facto* қолданылатындығын мәлімдейді.

2. Билеушілікке кіретін қандай да болмасын аумақ ол билеушілік аумағымен біртұтас ретінде азаматтыққа қатысты болғандықтан қаралатын әрбір жағдайда және Уағдаласушы Мемлекеттің немесе билеушілікке кірмейтін аумақтың конституциялық заңдарының немесе практикасының негізінде әрбір жағдайда осы аумаққа қатысты осы Конвенцияны қолдану үшін соңғысының алдын ала келісімі талап етіледі, Уағдаласушы Мемлекет осы Уағдаласушы Мемлекет Конвенцияға қол қойылған күннен бастап он екі айлық мерзімде осы билеушілікке кірмейтін аумақтың қажетті келісімін алуға шара қабылдауы тиіс, ал мұндай келісім алынғаннан кейін Уағдаласушы Мемлекет ол туралы Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас хатшысын құлақтандырады. Осы Конвенция мұндай құлақтандыруда аталған аумаққа немесе аумақтарға қатысты оны Бас хатшы алған күннен бастап қолданылады.

3. Осы баптың 2-тармағында айтылған он екі айлық мерзім аяқталғаннан кейін тиісті Уағдаласушы Мемлекет Бас хатшыға халықаралық қатынас үшін ол жауапты және осы Конвенцияның қолданылуына келісім алынбаған билеушілікке кірмейтін сол аймақтармен өзінің консультацияларының нәтижелері туралы хабарлайды.

8-бап

1. Кез келген мемлекет қол қою, бекіту немесе қосылу кезінде 1 және 2-баптарын қоспағанда, осы Конвенцияның кез келген бабына ескерту жасай алады.

2. Егер қандай да болмасын мемлекет осы баптың 1-тармағына сәйкес ескерту жасаса, онда бұл ескерту ол қатысты сол қаулыны немесе сол қаулыларды қоспағанда, Конвенцияның ескерту жасаған мемлекет пен оған басқа қатысушылардың арасындағы қатынастардағы міндетті сипатын қозғамайды. Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас хатшысы осы Конвенцияға қатысушы болып табылатын немесе болатын барлық мемлекеттерге осы ескертудің мәтінін хабарлайды. Осы Конвенцияға қатысушы болып табылатын немесе кейіннен болатын кез келген мемлекет Бас хатшыға өзі осы Конвенция арқылы бұл ескертуді жасаған мемлекетпен байланыстымын деп санауға

келіспейтіндігі туралы хабарлай алады. Мұндай құлақтандыру осы Конвенцияның қатысушысы болып табылатын мемлекетке қатысты Бас хатшының хабарлауы күнінен бастап есептегенде және кейін оның қатысушы болған мемлекетке қатысты бекіту грамотасы немесе қосылу туралы грамота сақтап қойылған күннен бастап есептегенде тоқсан күннің ішінде жасалуы тиіс. Мұндай құлақтандыру жағдайында Конвенция мұндай құлақтандыру шыққан мемлекет пен ескерту жасаған мемлекеттің арасында қолданылмайды.

3. Осы баптың 1-тармағына сәйкес ескерту жасаған әрбір мемлекет ол қабылданғаннан кейін кез келген уақытта Біріккен Ұлттар Ұйымы Бас хатшысының атына құлақтандыру жіберу арқылы оны толық немесе ішінара кері қайтарып ала алады. Мұндай құлақтандыру ол алынған күннен бастап күшіне енеді.

9-бап

1. Кез келген Уағдаласушы Мемлекет Біріккен Ұлттар Ұйымы Бас хатшысына жазбаша құлақтандыру жіберу жолымен осы Конвенцияның күшін жоя алады. Күшін жою Бас хатшы бұл құлақтандыруды алған күннен бастап бір жыл өткен соң күшіне енеді.

2. Осы Конвенция оның нәтижесінде бұл Конвенцияға қатысушылардың саны алтыдан төмен болатын күшін жою күшіне енген күні өзінің күшін жояды.

10-бап

Екі немесе одан көп Уағдаласушы Мемлекеттердің арасындағы осы Конвенцияның түсіндірілуі мен қолданылуына қатысты, келіссөздер арқылы шешілмеген кез келген дау кез келген дауласушы тараптың талап етуі бойынша, егер тараптар реттеудің өзге де тәсілі туралы келіспесе Халықаралық Сотқа шешуге беріледі.

11-бап

Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас хатшысы Біріккен Ұлттар Ұйымының барлық мүшелеріне, және осы Конвенцияның 4-бабының 1-тармағында айтылған оның мүшелігінде тұрмайтын мемлекеттерге мыналар туралы:

- a) 4-бапқа сәйкес бекіту грамоталарына қол қойылғандығы туралы және алынғандығы туралы;
- b) 5-бапқа сәйкес грамота алынғандығы және қосылу туралы;
- c) 6-бапқа сәйкес осы Конвенция күшіне енетін күні туралы;
- d) 8-бапқа сәйкес алынған хабарлаулар мен құлақтандырулар туралы;
- e) 9-баптың 1-тармағына сәйкес алынған сақтап қою туралы құлақтандырулар туралы;

f) 9-баптың 2-тармағына сәйкес Конвенцияның күші жойылғаны туралы хабарлайды.

12-бап

1. Ағылшынша, испанша, қытайша, орысша және французша мәтіндері бірдей тең болып табылатын осы Конвенция Біріккен Ұлттар Ұйымының архивіне сақтауға тапсырылады.

2. Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас хатшысы осы Конвенцияның расталған көшірмелерін барлық мемлекеттерге - Біріккен Ұлттар Ұйымына барлық мүше мемлекеттерге, сондай-ақ және 4-баптың 1-тармағында айтылған оның мүшелігінде тұрмайтын мемлекеттерге қайта жөнелтеді.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК